

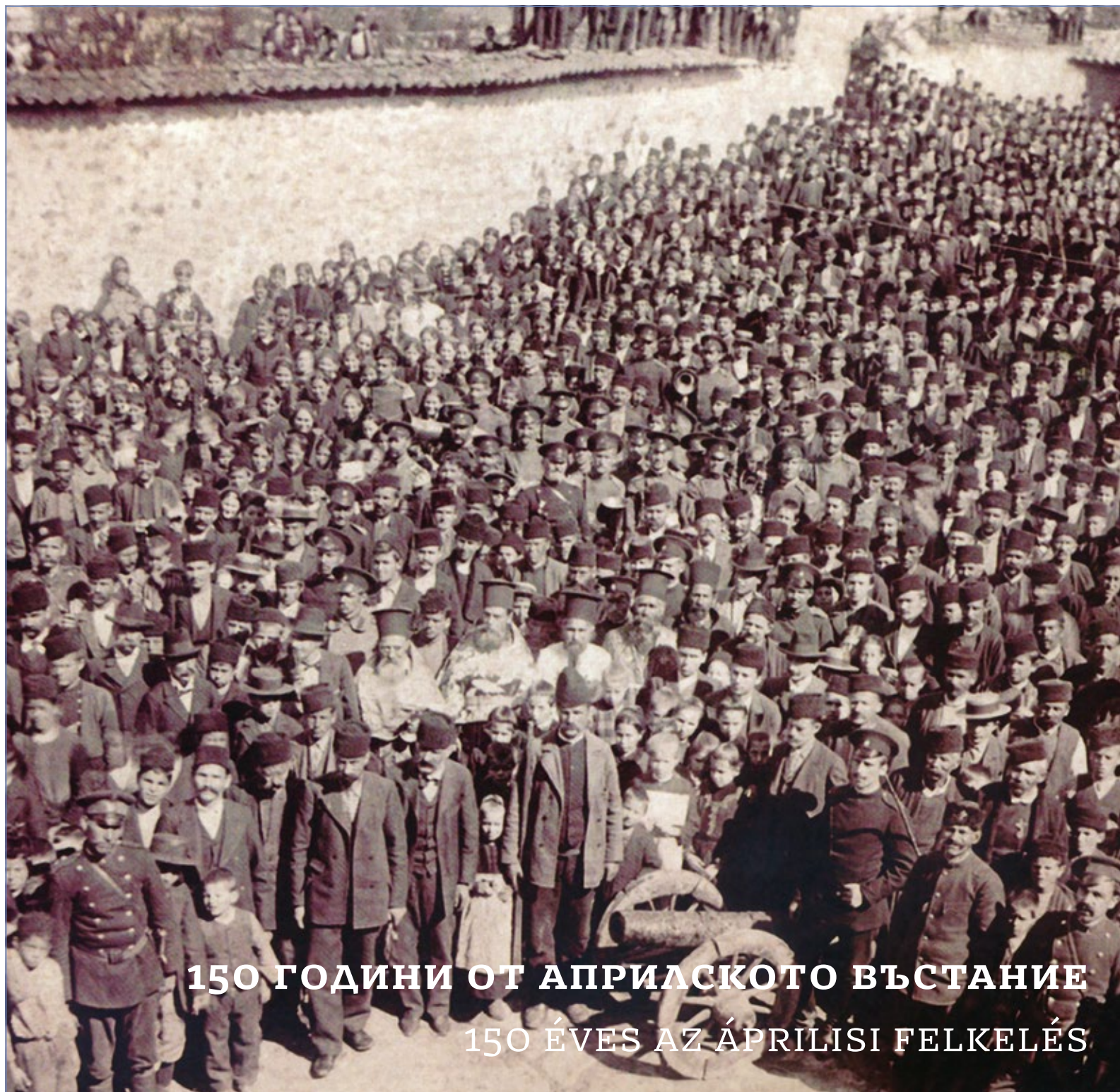
БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ

BOLGÁR HÍREK 04 · 2026

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

WWW.BOLGAROK.HU

A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA

150 ГОДИНИ ОТ АПРИЛСКОТО ВЪСТАНИЕ

150 ÉVES AZ ÁPRILISI FELKELÉS

150 години Априлско въстание · Az áprilisi felkelés 150 éves jubileuma · „Оперета махала“ - премиера на Малко театро

Malko Teatro bemutatója - Operett mahala · Нови срещи с България · Új találkozások Bulgáriával

„ОПЕРЕТА МАХАЛА“ ПРЕМИЕРА НА МАЛКО ТЕАТРО

Откровено казано, не съм голям почитател на оперетите, но винаги давам по един шанс на жанровете, които не обичам особено много. В случая с „Оперета махала“, показана на фестивала Jelen/Lét, имах две причини за това. Една от тях е самото Малко театро, което за мен е гаранция за успех.

Другата е убеждението ми, че това „махленско“ представление ще ми хареса повече, отколкото останалите оперети. Тук трябва да спомена, че по-рано няха никаква представа какво може да означава думата „махала“?! (Не мисля, че е спойлер, ако спомена, че махала е българско планинско селище,

което е по-малко от село, но по-голямо от чифлик).

И не се разочаровах! От тази миниатюрна театрална трупа получих 70 минути, в които едновременно съществиха вълнуваща история, изискан хумор, запомнящи се мелодии, отличен избор на актьори и провокиращо размисъл послание. Музикално произведение, написано за трима герои, което поддържа напрежението през цялото време и прави представлението вълнуващо, а публиката нетърпелива в очакване на развръзката.

Не бива да се притесняват и хора, които не обичат оперетата, защото Атила Шимон не ни поднася композиции в строг стил, а в различни моменти на представлението винаги ни изненадва с нов вид мелодия.

Декори всъщност няма, но и не липсват, защото, въпреки че историята е съвременна, тя остава въображението да се връща назад във времето,

колкото поиска. Сякаш усещам с носа си аромата на лятната ливага при баба ми, виждам пред себе си залата на празния културен дом, колелото, облеганото от страни на кръчмата с увиснал надпис. Чувам далечното лаене на кучета ... Къде е всичко това днес? Къде изчезна? И каква ли е съдбата на хората, които все още живеят там?

Дватама герои от махалата – Мария (Деница Даринова) и Тошко (Атила Шимон) – са цялото село. Те не са се озовали в тази ситуация по собствена воля, но вярват, че ще живеят там щастливо до края на живота си. Докато в един хубав ден не се появява мъж (Юлиан Балахуров), който иска да остане ... Точно там? И как така? За това разказва пиесата, написана от Ищван Ц. Наги и режисирана съвместно с Габриела Хаджикостова.

НИКОЛЕТА ОЛАС-ХАРТЯНИ
РЕДАКТОР НА ПРЕДАВАНЕТО „РОНДО“

OPERETT MAHALA A MALKO TEATRÓTÓL

Őszintén szólva nem vagyok nagy operettrajongó, de mindig adok egy esélyt az általam kevésbé kedvelt műfajoknak is. A Jelenlét Fesztiválon bemutatott Operett mahala című előadás esetében, erre két okom is volt. Az egyik maga a Malko Teatro, ami számomra garancia.

A másik, hogy bíztam benne, ez a „mahalaféle” előadás jobban tetszik majd, mint úgy általában az operettek. Itt jegyzem meg, hogy fogalmam sem volt korábban arról, hogy mi a csuda az a mahala?! (Azt hiszem nem spoiler, hogy a mahala egy olyan bolygár hegyi település, ami kisebb a falunál, de nagyobb, mint a tanya).

És nem csalódtam! Olyan 70 percet kaptam a maroknyi társulattól, amelyben

az izgalmas történet, a jóféle humor, a fülbemászó dallamok, a remek színészek kiválasztása és a gondolatébresztő üzenet egyszerre van meg. A három szereplőre írt zenés darab végig fenntartja azt a feszültséget, ami sodróvá teszi az előadást, és a néző izgatottan várja a végkifejletet.

És azoknak sem kell aggódnia, akiknek nem az operett a kedvenc műfaja, mert Simon Attila szerzeményeivel nem erőltet ránk egy merev stílust, hanem a darab egyes pontjain mindig új dallamvilággal lep meg.

Díszlet tulajdonképpen nincs, és nem is hiányzik, mert bár a történet nagyon mai, közben a képzeletemre bízva, hogy mennyit utazok vissza az időben. Szinte az orromban érzem a nyári rét illatát a nagymamámnál, látom magam előtt az üresen álló művház termet, a lógó feliratú kocsma oldalához támasztott biciklit, és hallom a távolból a kutyák ugatását... Hol van ez már? Hogyan tűnt el? És mi lehet a még ott élők sorsa?

A két mahalai karakter, Maria (Denica Darinova) és Tosko (Simon Attila) maga a falu. Nem önszántukból kerültek ebbe a helyzetbe, de úgy hiszik, most már majd boldogan élnek ott, amíg meg nem halnak. Míg egy szép napon meg nem jelenik egy férfi (Julian Balahurov), aki maradni akar... Pont ott? És egyáltalán miért? Erről is szól a C. Nagy István által írt darab, amelyet Hadzsikosztova Gabriellával közösen rendeztek.

OLASZ-HARTYÁNYI NIKOLETTA
A RONDÓ C. MŰSOR SZERKESZTŐJE

НОВИ СРЕЩИ С БЪЛГАРИЯ

От 28 март до 3 април 2026 г. 30 ученици и 4-ма учители отново потеглиха на лагер по народознание към България, за да се запознаят с културните, историческите и природните забележителности на Северното Черноморие. В лагера намериха място още спортът, отгидхът и развлеченията, за да могат учениците да се опознаят по-добре и да намерят нови приятели.

Програмата започна с посещение на две интересни местни забележителности – Музея на стъклото и погводница „Слава“ в Белослав. В Музея на стъклото учениците се запознаха

с технологията на производство на стъкло и се насладиха на красивите стъклени фигури в изложбената зала. Посещението на погводница „Слава“ беше вълнуващо – разбрахме как са живели моряците по време на дългите мисии и какво представлява погводният флот.

На следващия ден се отправихме към двореца на румънската кралица Мария и прочутата ботаническа градина в Балчик. Комплексът впечатли учениците както с архитектурата си, така и с богатството на своя растителен свят. Учениците направиха снимки на растения, които са ги впечатлили най-много. След пролетната ваканция тези снимки ще бъдат изложени във фоаето на училището.

Следващата ни дестинация беше нос Калиакра. Разходката по самия нос и гледката към Черно море бяха неза-

бравими. Научихме през какви периоди е минала историята на мястото, а легендата за 40-те български девойки, които предпочитат смъртта пред робството, остави дълбок отпечатък в съзнанието на учениците.

Програмата ни продължи с посещение на царския дворец в Евксиноград. Запознахме се с историята на двореца и разбрахме защо той носи това име (в превод – „Гостоприемнен град“). По време на разходката си в градината видяхме останки от винарската изба, която е една от най-старите в България. Почерпихме енергия от стария кипарис, който е на 160 години и е висок 40 метра. Разбрахме каква е разликата между английските и френските градини. Интересно ни беше да узнаем, че белите лампи в градините са произведени в Австро-Унгария.

В своята научно-познавателна програма не пропуснахме и уникалния Аладжа манастир. Разбрахме защо носи името „пъстър“. Научихме повече за историята на манастира от XIII-XIV век, за монашеския живот и за значението на скалните манастири в българските земи.

По-късно същия ден програмата ни продължи с усмивки и вълнение във Варненския дelfинариум, където учениците не само наблюдаваха с интерес шоуто с дelfините, но и станаха част от него.

На следващия ден се отправихме към Археологическия музей в град Варна. Посещението беше сред най-впечатляващите програми. Основният акцент беше поставен върху Варненския халколитен некропол и най-старото обработено злато в света. Учениците видяха златните съкровища от V хилядолетие пр. Хр. и научиха интересни факти от историята на една високо-развита цивилизация, която е съществувала по нашите земи и изчезнала внезапно по необясними досега причини.

Последният ден от нашия лагер беше посветен на столицата на Румъния – Букурещ, – мястото, където пристигна и отлетя самолетът ни. Направихме кратка обиколка из центъра на румънската столица Букурещ и разбрахме защо носи прозвището „Малкият Париж“. За учениците беше интересно да узнаят, че освен със своята забележителна архитектура обаче, за нас, българите, градът е известен със своята роля през епохата на Българското възраждане. Букурещ е известен като „столица на българското освободително движение“. Там се зараждат и действат основните политически течения на българската емиграция. Много от най-големите български герои и просветители прекарват години от живота си в Букурещ: Христо Ботев, Любен Каравелов, Васил Левски, Георги Раковски и много други.

По време на седемдневния лагер учениците имаха възможност да се докоснат до богатото културно-историческо наследство на Северно-

то Черноморие, да научат повече за връзката на румънската столица с българския предосвобожденски период и за отношенията между България и Румъния в началото на XX век. Посещенията на обектите бяха съпроводени от презентации, предварително подготвени от учениците. Не пропуснахме и станалите традиционни забавни викторини, на които учениците, разделени на отбори, имаха възможност да покажат колко са внимавали и какво са запомнили от програмата за деня. Този път, освен викторините, добавихме и обичаята от всички „Кахут“, в които учениците си припомниха моменти от своите екскурзии в района.

Благодарим на унгарското правителство и на Българското републиканско самоуправление за подкрепата, на „Елиятур“ ООД за професионалната организация, за прекрасната база и за интересната програма, която ни предложи!

ВЕСЕЛИНА БАРКИ

ÚJ TALÁLKOZÁSOK BULGÁRIÁVAL

2025. március 28-tól április 3-ig harminc diák és négy tanár országismerteti táboron vett részt Bulgáriában, hogy megismerkedjen a fekete-tengeri partvidék északi részének kulturális, történelmi és természeti nevezetességeivel. A táborban helyet kapott a sport, a kikapcsolódás és a szórakozás is, hogy a gyerekek jobban megismerhessék egymást, és új barátokra találhassanak.

A program első pontja két érdekes helyi nevezetesség, az Űvegmúzeum és a Szlava tengeralattjáró meglátogatása volt Beloszlavban. Az Űvegmúzeumban diákjaink megismerkedtek az űvegyártás technológiájával, és megcsodálták a kiállítóteremben elhelyezett művészi űvegfigurákat. A Szlava tengeralattjáró megtekintése rendkívül izgalmas volt – megtudtuk, hogyan éltek a tengerészek a hosszú küldetések idején, s hogy milyen is egy tengeralattjáró-flotta.

A következő napon Mária román királyné palotája felé vettük az irányt. Felejthetetlen élmény volt a séta a földnyelven és a Fekete-tengerre nyíló kilátás. Megismerkedtünk a hely történetének korszakaival, a negyven bolgár szűz legendája pedig, akik a halált választották a rabság helyett, mély nyomot hagyott diákjainkban.

Programunk az Euxinográd cári palota meglátogatásával folytatódott. Megismertük az épület történetét, és megtudtuk, miért kapta ezt a nevet (lefordítva „Vendégszerető Város”). A parkban tett sétánk során megtekintettük az egykori borospince maradványait is, mely az egyik legrégebbi Bulgáriában. Energiát merítettünk a régi ciprusból, mely több mint 160 esztendő, és 40 méter magas. Megtudtuk, mi a különbség az angolkert és a franciakert között. Érdekes volt hallani, hogy a park fehér lámpáit az Osztrák-Magyar Monarchiában gyártották.

Tudományos-ismeretterjesztő programunkból nem maradhatott ki az egyedi Aladzsa kolostor sem. Megtudtuk, miért viseli a „tarka” nevet. Megismerkedtünk a kolostor 13-14. századi történetével, a szerzetesi élettel és a sziklakolostorok jelentőségével bolgár földön.

Ugyanaznap programunk sok mosollyal és izgalommal folytatódott a várnai Delfináriumban, ahol a gyerekek nem csupán érdeklődve figyelték a delfinshow-t, hanem néhányan a részesévé is váltak.

A következő napon a várnai Régészeti Múzeum volt az úticélunk. E múzeum meglátogatása egyike volt a leglenyűgözőbb programjainknak. A fő hangsúlyt a várnai kőrézkori nekropoliszra és a világ legősibb megmunkált aranyára helyezi. Diákjaink megtekintették a Kr. e. 5. évezredből származó aranykincseket, és érdekes tényekkel ismerkedtek meg egy magasan fejlett civilizációval kapcsolatban, mely országunk területén alakult ki, és máig ismeretlen okokból hirtelen eltűnt.

Táborunk utolsó napját Románia fővárosának, Bukarestnek szenteltük – oda érkezett és onnan szállt fel a repülőnk. Rövid körsétát tettünk a bevárosban, és meggyőződhattünk róla, hogy méltán viseli a „Kis Párizs” nevet. Diákjaink érdeklődéssel hallották, hogy figyelemre méltó építészete mellett a város számunkra, bolgárok számára a bolgár újjászületés korszakában játszott szerepéről is nevezetes. Bukarest „a felszabadulás előtti mozgalom” fővárosaként ismert. Itt alakultak ki és hatottak a bolgár emigránsok fő politikai irányzatai. A legnagyobb bolgár hősök és a bolgár kultúra legjelentősebb úttörői közül többen éveket töltöttek Bukarestben: Hriszto Botev, Ljuben Kara-

velov, Vaszil Levszki, Georgi Rakovszki és még sokan mások.

A hétnapos tábor folyamán diákjaink lehetőséget kaptak, hogy bepillantást nyerjenek az északi partvidék gazdag történelmi és kulturális örökségébe, többet megtudjanak a román főváros szerepéről a bolgár felszabadulás előtti korszakban, valamint Bulgária és Románia viszonyáról a 20. század elején. Az intézmények meglátogatását prezentációk kísérték, melyeket a tanulók előre összeállítottak. Nem maradtak el az immár hagyománnyá vált vetélkedők sem, ahol a diákok csapatokra osztva megmutathatták, mennyire figyeltek és mit jegyeztek meg az adott nap programjából. Ezúttal a vetélkedőhöz hozzátettük a mindenki által kedvelt Cahootot is, ahol a gyerekek felidéztek a régióban tett kirándulásaik emlékezetes pillanatait.

Szeretnénk köszönetet mondani Magyarorszag Kormányának és a Bolgár Országos Önkormányzatnak a támogatásért, az Eliatur OOD-nak a professzionális szervezésért, a csodálatos szállásért és az érdekes programért, melyet összeállítottak számunkra.

BARKI VESZELINA

„КОЙ ЛЮБОВТА ЩЕ ПРЕНЕСЕ“

Ученици от Буганеца пренасят
любовта към словото

Понякога поезията изразжда мостове там, където гумите на ежедневието не достигат. Такъв мост свързва културите и в рамките на Националния рецитаторски конкурс „Ласло Нагу” в Кечкемет. Събитието е част от Кечкеметския пролетен фестивал и в него за пореден път взеха достойно участие учениците от Българското училище и детска градина в Буганеца.

Конкурсът, организиран от Българското национално самоуправление в Кечкемет, е посветен на един от най-значимите унгарски поети на XX век – Ласло Нагу, чието творчество е дълбоко свързано с България. Неговата преводаческа дейност допринася за утвърждаването на българската поезия в унгарската културна среда чрез стихотворенията на безсмъртни български поети като Христо Ботев, Пею Яворов, Димчо Дебелянов, Никола Вапцаров и др.

Със силно присъствие и художествена убедителност се открито участват учениците от Българското училище и детска градина в Буганеца. Хелка Гейст бе удостоена с първо място във възрастова група 7.-8. клас за изпълнението на стихотворението „Защо човек се ражда” („Felelj”) от Георги Джагаров. Наградата ѝ бе връчена лично от Борбала Река Нагу – внучка на поета.

Ализ Кръстев представи въздействаща интерпретация на стихотворението „Ней” („Hozzá”) от Христо Ботев, а Моника Христова (извън конкурсната програма) поздравил на български публиката с егнотом водещите стихотворения в творчеството на Ласло Нагу „Кой любовта ще пренесе” („Ki viszi át a szerelmet”) в превод на Кирил Кагуицки.

Участието на учениците показва неугасващ интерес на различните поколения към българската и унгарската поезия, както и живото присъствие на културния диалог, осъществяван чрез силата на словото.

МАРИЯ СТОИЛОВА
ПРЕПОДАВАТЕЛ В БЪЛГАРСКОТО УЧИЛИЩЕ
И ДЕТСКА ГРАДИНА

„KI VISZI ÁT A SZERELMET”

Budapesti diákjaink átviszik a szó
iránti szerelmet

A költészet néha hidakat épít ott, ahol a hétköznapi szavak nem elegendők. Ilyen híd köti össze a kultúrákat a Kecskeméti rendezett Nagy László Versmondó Versenyen is. Az eseményen, mely a Kecskeméti Tavasz Fesztivál része, idén is részt vettek

a budapesti Bolgár Iskola és Óvoda diákjai, és méltón képviselték intézményünket.

A Kecskeméti Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat által rendezett verseny a 20. század egyik legjelentősebb magyar költőjének, Nagy Lászlónak van szentelve, akinek munkássága ezer szállal kötődik Bulgáriához. Fordítói tevékenysége nagyban hozzájárult a bolgár költészet megismertetéséhez a magyar kulturális közegben. Többek között olyan halhatatlan bolgár költők műveit tolmácsolta, mint Hriszto Botev, Pejo Javorov, Dimcsó Debeljanov vagy Nikola Vapcarov.

A budapesti Bolgár Iskola és Óvoda diákjai erős színvonalú jelenléttel és művészi meggyőző erővel emelkedtek ki a mezőnyből. Geiszt Helka a 7-8. osztályosok kategóriájában első díjat nyert Georgi Dzsagarov Felelj című versével. A díjat személyesen a költő unokájától, Nagy Borbála Rékától vehette át.

Krasztev Aliz meghatóan adta elő Hriszto Botev Hozzá című költeményét, Hrisztova Mónika pedig (a versenyprogramon kívül) Nagy László egyik emblemikus verse, a Ki viszi át a szerelmet Kiril Kadijszki által készített bolgár fordításával köszöntötte a közönséget.

Tanulóink részvétele újabb bizonyítéka a különböző nemzedékek bolgár és magyar költészet iránti lankadatlan érdeklődésének, valamint a szó ereje által megvalósuló kulturális dialógus élő jelenlétének.

SZTOILOVA MARIA
A BOLGÁR ISKOLA ÉS ÓVODA TANÁRA

150 ГОДИНИ АПРИЛСКО ВЪСТАНИЕ

Денят 20 април или 150-тата годишнина от Априлското въстание тази година е обявен за неучебен присъствен ден в България. Цялата страна се готви да отбележи тази бележната дата. Служебното правителство на Андрей Гюров с министър на образованието Сергей Игнатов и министър на културата Найден Тодоров, споделиха и своето намерение 20 април да бъде обявен за официален, а впоследствие и за национален празник на България.

Когато Апостолът на българската свобода Васил Левски загива през 1873 г., неговите идеи за „една обща революция“, както и създадените от него комитети, не изчезват безследно.

Неуспешното въстание през 1875 г., чийто план е роден в буйната глава на гения Христо Ботев, включва погналване на Цариград, нахлуване на чети, спонтанното вдигане на народа на въстание. Въпреки замах на този замисъл, изпълнението е гротескно. По улиците на Стара Загора минава шепа, облечени с въстанически униформи бунтовници, които пеят революционни песни, а българи и турци гледат с изумление и се чудят що за маскарад е това? Въстанието е наречено Старозагорско и дава повод да се извлекат важни поуки.

Събралият се в края на 1875 година Български централен революционен комитет, който заседава в Гюргево, избира пътя на Левски – съживяване на комитетската дейност, подготовка на въстанието вътре в страната, сред хората, които ще жертват живота и имота си, и всенародно движение, а не само отделни чети. Страната е разделена на четири революционни окръга, начело на всеки окръг са определени апостоли, които през зимата на 1875-1876 преминават замръзалия Дунав и се отправят към своите окръзи.

Работата по подготовката и самото въстание са гениално описани

от активния участник в събитията Захари Стоянов. Неговият епос „Записки по българските въстания“ ни разкрива огромното въодушевление, трудностите, неуморната и упоритата работа, необходимата, за да се победи примирението и обречеността на българина, да се повярва в народната сила, да се осъзнае, че свободата иска жертви, които трябва да се дават тук и сега. Най-упорита е работата в Четвъртия революционен окръг с център Панагюрище. Тук са Бенковски, Волов, Захари Стоянов и още плеяда революционери, които успяват да раздвижат населението в българските села и градове. Свикват Народно събрание на Оборище, на което участниците сами решават датата на въстанието, защото пристигналият на бял кон и „царска“ униформа Бенковски ги кара да повярват, че наистина е дошъл краят на петвековната зависимост.

Въстанието е потушено кърваво. Едва ли е било възможно с черешови топчета и пушки кримки (от времето на Кримската война 1853-1856) да се съ-

бори вековна империя, наскоро превърната с модерно германско оръжие. След падането на Панагюрище, както свидетелства Захари Стоянов, Бенковски изрича паметните думи: „Моята работа е свършена вече! В сърцето на тирана аз отворих такава люта рана, която никога няма да заздравее!“ Този момент е използван от Русия, която с поредица от войни срещу Османската империя си проправя излаз на топло море. Априлското въстание дава добър повод за нова война. И Русия започва войната. Българите участват активно не само като помощници, а и в ключови военни операции като защитата на прохода Шипка, където българските опълченски отряди спират османците и им попречат да се присъединят към армията на Осман паша, обсаден при Плевен. Благодарение на героизма на опълченците, войната е спечелена.

Априлското въстание е истински връх в освободителните борби на българския народ. Неговите герои и тяхното дело заслужават да бъдат

почитани и от следващите поколения. Българските възрожденски революционери поставят основите на самостоятелното българско политическо мислене, на възстановяването на българската държава, на европейското схващане за свобода и демокрация.

Както казва Левски: „С една обща революция да се направи коренно преобразуване на сегашната гържавна деспотско-тиранска система и да се замени с демократска република (народно управление). На същото това място, което нашите прадеди със силата на оръжието и със своята кръв са откупили, в което днес безчовечно беснеят турските кеседжии и еничери и в което владее правото на силата, да се издигне храм на истината и правата свобода.“

СВЕТЛА КЪСЕВА

150 ÉVE VOLT AZ ÁPRILISI FELKELÉS

Április 20-át, az áprilisi felkelés 150. évfordulóját idén Bulgáriában tanítás nélküli jelenléti nappá nyilvánították. Az egész ország készül, hogy megemlékezzen e jeles napról. Az Andrej Gjurov vezette ügyvivő kormány, illetve annak oktatási minisztere, Szergej Ignatov és kulturális minisztere, Najden Todorov abbéli szándékát is jelezte, hogy április 20-át hivatalos, később pedig nemzeti ünnepévé nyilvánítsák.

Amikor a bolgár szabadság apostola, Vaszil Levszki 1873-ban életét vesztette, az „egy közös forradalomról” szóló eszméi, valamint az általa alapított bizottságok nem tűntek el nyomtalanul.

A sikertelen 1875-ös felkelésnek, melynek terve a zseniális Hriszto Botev forró fejében született meg, része lett volna Isztambul felperzselése, a szabads csapatok betörése és a nép spontán felkelése. A nagyvonalú elgondolás megvalósítása groteszkre sikerült. Sztara Zagora utcáin végigvonult egy maroknyi felkelőegyenruhába öltözött lázadó forradalmi dalokat énekelve, bolgárok és törökök pedig egyaránt megütközve nézték őket, csodálkozva, hogy miféle maszkabál ez. E Sztara Zagora-inak nevezett felkelés fontos tanulságok levonására adott alkalmat.

Az 1875 végén Gyurgyevóban összeülő Bolgár Központi Forradalmi Bizottság Levszki útját választja - a bizottsági tevékenység felélesztését, a felkelés előkészítését az országon belül, azok között az emberek között, akik életüket és vagyonukat áldozzák majd, s az össznépi felkelést az elszigetelt szabads csapatok helyett. Az országot négy forradalmi körzetre osztják, s mindegyik élére egy-egy apostolt neveznek ki, akik 1875-76 telén átkelnek a befagyott Dunán, és útnak indulnak körzetük felé.

Az előkészületekről és magáról a felkelésről is zseniális leírást olvashatunk Zahari Sztojanovnál, aki az események ak-

tív résztvevője volt. Eposzi méretű műve, a Feljegyzések a bolgár felkelésről feltárja előttünk a hatalmas lelkesedést, a nehézségeket, a lankadatlan, kitartó munkát, hogy legyőzzék a bolgár ember megalkuvását és beletörődését, elérjék, hogy higyjen a nemzet erejében, felismerje, hogy a szabadság áldozatokat követel, melyeket itt és most kell meghozni. A legkeményebb munkát a Negyedik Forradalmi Körzetben végzik Panagjuriste központtal. Itt működik Benkovszki, Volov, Zahari Sztojanov és még seregnyi forradalmár, akiknek sikerül megmozgatni a bolgár falvak és városok lakosságát. Nemzetgyűlést hívnak össze Oboristébe, melyen a résztvevők maguk döntenek a felkelés dátumáról, mert a fehér lovon, „cári” egyenruhában érkező Benkovszki meggyőzi őket, hogy eljött az öt évszázados rabság vége.

A felkelést kegyetlenül vérbe fojtották. Aligha lett volna lehetséges cseresznyefából tákolt kis ágyúkkal és „krimkának” nevezett, a krími háborúból (1853-56) visszamaradt puskákkal megdönteni egy több évszázados birodalmat, mely nemrég szerelte fel seregét modern német fegyverzettel. Panagjuriste eleste után Zahari Sztojanov tanúsága szerint Benkovszki kimondta az emlékezetes szavakat: „Az én munkám már el van végezve! Olyan súlyos sebet ejtettem a zsarnok szívére, hogy sohasem fog begyógyulni!”.

E pillanatot használja ki Oroszország, mely az Oszmán Birodalommal vívott

háborúk sorával igyekszik meleg tengeri kijáratot szerezni. Az áprilisi felkelés alkalmat szolgáltat egy újabb háborúra. S Oroszország bele is vág. A bolgárok aktívan részt vesznek, nem csupán segítőkként, hanem kulcsfontosságú katonai műveletekben is, mint a Sipka-szoros védelme, ahol a bolgár önkéntes egységek megállítják az oszmánokat, megakadályozva, hogy egyesüljenek Oszman pasa Plevennél ostrom alá vett seregével. Az önkéntesek hősiességének köszönhetően a háború győzelemmel ér véget.

Az áprilisi felkelés a bolgár nemzet szabadságküzdelmeinek igazi csúcspontja. Hősei és tetteik megérdemlik, hogy a jövő nemzedékek is tisztelettel emlékezzenek rájuk. A bolgár újjászületés forradalmárai fektették le a bolgár politikai gondolkodás, a bolgár államiság visszaállítására és az európai szabadság- és demokraciafelfogás alapjait.

Ahogy Levszki mondja: „Egy általános forradalommal gyökeresen át kell alakítani a jelenlegi despotikus-zsarnoki állami berendezkedést, és demokratikus köztársasággal (népi kormányzással) kell felváltani azt. Azon a helyen, amelyet ősapáink a fegyver erejével és vérével váltottak meg, s ahol ma embertelenül garázdálkodnak a török útonállók és janicsárok, fel kell építeni az igazság és a szabadság szentélyét”.

KJOSZEVA SZVETLA

ВОДА, ТРАДИЦИЯ И ОБЩНОСТ – БЪЛГАРСКОТО НАСЛЕДСТВО В УНГАРИЯ

Световният ген на водата е не само екологично събитие. Той има и по-дълбоко културно и символично значение за българската общност в Унгария. Българските чешми, които могат да бъдат открити в много части на страната не са просто паметни места: те са символи на вековни познания и на един начин на живот, чийто фокус е уважението и съзнателното използване на водата.

Традицията на българското градинарство, която наскоро беше вписана в Националния регистър на нематериалното културно наследство на Унгария, е тясно свързана с този светоглед. Методите за напояване на българските градинари осигуряват ефикасното обработване на земята от векове, а връзката им с водата се е превърнала в пример за устойчивост

и умереност. Познанието за кладенците, водните канали и внимателното разпределение на водата е едно от най-важните наследства на българското градинарство.

Празничната церемония в Чокакьо, проведена на 20 март го българската чешма в парковата гора Йордан, беше достойна препратка към това наследство. На тържеството приветствия поднесе кметът на селището – Илдико Леваи, Нейно Превъзходителство Мария Иванова Ангелиева – извънреден и пълномощен посланик на Република България, парламентарният представител Габор Тьорьо и г-р Йордан Петров Бочков – почетен консул на България в Унгария. Участие взеха и младежите от местната асоциация за фолклорни танци „Баркоцаберкене“. Събитието беше не само израз на уважение към миналото, но показа и живата връзка между унгарската и българската общност.

На 24 март в Кишпеш, го „Рогопската чешма“, също беше отбелязан по подобаващ начин Световният ген на водата. Събитието беше уважено от кмета на района Петер Гайда и от Н. Пр. Мария Иванова Ангелиева – посланик на Република България в Унгария.

Деца от гермските градини „Дъга“ и „Лайм“ към Обединените гермски градини в Кишпеш посрещнаха гостите с програма, в която бяха включили и изпълнение на български език – особено трогателен момент в тържеството. Речите, които прозвучаха по време на честването, подчертаха важността на опазването на водата и отговорността, която се крие в образованието на бъдещите поколения.

И двете събития показват, че българските чешми не са просто паметници, а живи социални пространства. Места, където се срещат миналото и настоящето, където традицията се съхранява и се обогатява с нов смисъл. Така наследството на българските градинари живее не само в земеделската техника, но и в паметта на общността, в празниците и в ежедневния начин на мислене.

Водата, която някога е била в основата на работата на българските градинари, ни свързва и днес – тя ни напомня, че уважението към природата, силата на общността и предаването на традициите са наша обща отговорност.

VÍZ, HAGYOMÁNY ÉS KÖZÖSSÉG – BOLGÁR ÖRÖKSÉG MAGYARORSZÁGON

A víz világnapja nem csupán környezetvédelmi esemény, hanem mélyebb kulturális és szimbolikus jelentéssel is bír a magyarországi bolgár közösség számára. A bolgár ivókutak, amelyek az ország számos pontján – így Csókakőn és Kispesten is – megtalálhatók, nem pusztán emlékhelyek: egy olyan több évszázados tudás és életforma jelképei, amelynek középpontjában a víz tisztelete és tudatos használata áll.

A bolgárkertészet hagyománya, amely nemrégiben felkerült a Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékére, szorosan kapcsolódik ehhez a szemlélethez. A bolgár kertészek öntözéses gazdálkodási módszerei évszázadokon keresztül biztosították a termőföld hatékony művelését, miközben a vízhez való viszonyuk a fenntarthatóság és a mértékletesség példájává vált. A kutak, vízvezető árkok és a víz gondos beosztásának tudása a bolgárkertészet egyik legfontosabb öröksége.

Csókakőn március 20-án, a Jordán parkerdőben található bolgár ivókútnál megrendezett ünnepség méltó módon idézte fel ezt az örökséget. A megemlékezésen köszöntőt mondott Lévai Ildikó polgármester, őexc. Maria Ivanova

Angelieva, a Bolgár Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, Törő Gábor országgyűlési képviselő, valamint dr. Bocskov Petrov Jordán tiszteletbeli bolgár konzul. Az eseményen a helyi Barokcaberkenye Néptánc Egyesület fiataljai is felléptek, akik műsorukkal tovább erősítették az ünnep közösségi jellegét. A rendezvény nemcsak a múlt iránti tiszteletet fejezte ki, hanem a magyar és bolgár közösség közötti élő kapcsolatot is.

Kispesten március 24-én, a Rodopei ivókútnál szintén a hagyományokhoz méltó módon emlékeztek meg a víz világnapjáról. Az eseményen részt vett Gajda Péter polgármester, valamint őexc. Maria Ivanova Angelieva nagykövet asszony is. A Kispesti Egyesített Óvodák Szívárvány és Hársfa tagóvodáinak gyermekei műsorral köszöntötték a vendégeket, sőt bolgár nyelven is énekeltek, ami különösen megható pillanata volt az ünnepségnek. A megemlékezésen

elhangzott beszédek hangsúlyozták a víz megőrzésének fontosságát, valamint azt a felelősséget, amely a jövő generációinak nevelésében rejlik.

Ezek az alkalmak világosan mutatják, hogy a bolgár ivókutak nem csupán emlékművek, hanem élő közösségi terek. Olyan helyszínek, ahol múlt és jelen találkozik, ahol a hagyomány nemcsak megőrződik, hanem új jelentéssel is gazdagodik. A bolgár kertészek öröksége így nem csupán a mezőgazdasági technikákban él tovább, hanem a közösségi emlékezetben, az ünnepekben és a mindennapi gondolkodásban is.

A víz, amely egykor a bolgár kertészek munkájának alapja volt, ma is összeköt bennünket – emlékeztet arra, hogy a természet tisztelete, a közösség ereje és a hagyományok továbbadása közös felelőségünk.

БЛИЦИНТЕРВЮ

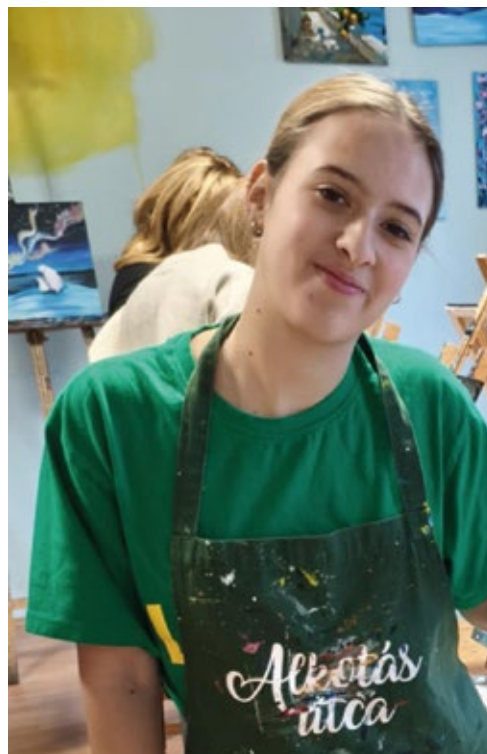

ГЕОРГИ СТЕФАНОВ

Кой от семейството ти е българин?
– Всички.
Къде си роден?
– София.
Опиши с една дума какво е България за теб?
– Родина!
Кое е любимото ти кътче в България?
Опиши го с три думи.
– София – роден град, модерна столица, красив град.
Любимо българско стихотворение?
– „Аз съм българче“
Какво избра за своя професия?
– Компютърен специалист.
Какво означаваше за теб българското училище?
– Частица от България, в която се чувствам като у дома – с много спокойствие, разбиране, внимание и топлина.
Какво ти беше най-трудно?
– Адаптацията.
Кажки нещо за себе си с три думи?
– Упорит, отговорен, пораснал.
Как се разтоварваш, релаксираш?
– Свиря на китара, играя на компютъра.
Три неща без които не можеш?
– Близките, Музиката, приятелите.
Какво си пожелаваши за тази година?
– Здраве и успех.
Какво те прави щастлив?
– Живота, музиката, близките, приятелите, природата.

ДОРА ГАРДЕВ

Кой от семейството ти е българин?
– Баща ми е българин.
Къде си роден/а?
– В Буганеца.
Опиши с една дума какво е България за теб?
– С една дума – България за мен е красота.
Кое е любимото ти кътче в България?
Опиши го с три думи.
– Любимото ми кътче в България е къщата на баба ми. Тя е приятна и уютна. Там се чувствам у дома.
Любимо българско стихотворение?
– „Хаджи Димитър“ от Христо Ботев
Кой български празник харесваш най-много? Защо?
– Баба Марта, заради мартениците.
Какво избра за своя професия?
– Още не съм избрала.
Кажки нещо за себе си с три думи?
– Приятелски настроена, интровертна.
Обичаш ли да мечтаем?
– Да.
Обичаш ли да танцуваш?
– Не.
Три неща без които не можеш?
– Семейството ми, приятелите ми, музика.
За какво се чувстваш благодарна?
– За семейството си.
Какво те прави щастлива?
– Приятелите ми.

ЕРКАН АБДУРАХИМ МЕХМЕД

Кой от семейството ти е българин?
– Още не знам, но според мен със сигурност някой от семейството ми е българин.
Къде си роден?
– Аз съм роден в Буганеца.
Опиши с една дума какво е България за теб?
– Дом.
Кое е любимото ти кътче в България?
Опиши го с три думи.
– Моето любимо място е Приморско.
Кой български празник харесваш най-много? Защо?
– Великден, защото тогава се бием с яйца.
Какво избра за своя професия?
– Избрах маркетинг за своя професия, но не съм сигурен, че ще се занимавам с това.
Какво означаваше за теб българското училище?
– Хора, които обичам.
Кажки нещо за себе си с три думи?
– Аз съм екстровеитен, честен и гоброгушен.
Обичаш ли да мечтаем?
– Да кажем, че га, но аз не мечтаям много.
Какво никога не би направил в живота си?
– Да ползвам твърди наркотици.
Три неща без които не можеш?
– Спорт, приятели, семейство.
За какво се чувстваш благодарен?
– Че не трябва да се събуждам във война.
Какво си пожелаваши за тази година?
– Да съм жив и да имам добри отношения с всички.
Какво те прави щастлив?
– Приятелите.

VILLÁMINTERJÚK

GEORGI SZTEFANOV

Ki bolgár a családobban?
– Mindenki.
Hol születettél?
– Szófiában.
Írd le egy szóval, mit jelent számodra Bulgária!
– Haza!
Melyik a kedvenc zugod Bulgáriában? Írd le három szóval!
– Szófia – szülőváros, modern főváros, gyönyörű város.
Melyik a kedvenc bolgár versed?
– A „Bolgár gyerek vagyok”.
Melyik bolgár ünnepet kedveled a legjobban és miért?
– A karácsonyt – sokan összejövünk a családból, vidám a hangulat, mindenki hoz ajándékot mindenkinek, valakit kijelölünk magunk közül Téliapónak, és ő osztja ki őket. És sok a finom étel.
Melyik a kedvenc bolgár ételed?
– A banica és a muszaka.
Mit választottál hivatásodul?
– Informatikus leszek.
Mit jelentett számodra a bolgár iskola?
– Egy kis darab Bulgáriát, melyben otthon érzem magam – sok nyugalommal, megértéssel, figyelemmel és melegséggel.
Mi volt benne a legnehezebb?
– Az adaptáció.
Mond valamit magadról három szóban!
– Kitartó, felelősségteljes, felnőtt.
Szeretsz álmodozni?
– Igen.
Melyik a kedvenc évszakod?
– A tél, mert akkor van hó.
Hogyan kapcsolódsz ki?
– Gitározom, számítógépen játszom.
Szeretsz táncolni?
– Egy kicsit.
Mi az, amit soha az életben nem tennél meg?
– Fogalmam sincs.
Van mottód az életben?
– Nincs.
Három dolog, melyek nélkül nem tudnál megenni?
– A szeretteim, a barátaim és a zene.
Miért vagy hálás?
– Mindenért.
Mit kívánsz magadnak erre az évre?
– Egészséget és sikert.
Mi tesz boldoggá?
– Az élet, a zene, a barátaim, a természet, az állatok, a szórakozás.

MEHMED ERKAN ABDURRAHIM

Ki bolgár a családobban?
– Még nem tudom, de szerintem valaki biztosan bolgár a családobban.
Hol születettél?
– Budapesten.
Írd le egy szóval, mit jelent számodra Bulgária!
– Otthon.
Melyik bolgár ünnepet kedveled a legjobban és miért?
– A húsvétot, mert akkor párbajozunk tojásokkal.
Mit választottál hivatásodul?
– A marketinget választottam, de még nem vagyok biztos benne, hogy azzal foglalkozom majd.
Mit jelentett számodra a bolgár iskola?
– Embereket, akiket szeretek.
Mondj valamit magadról három szóban!
– Extrovertált vagyok, becsületes és jólelkű.
Szeretsz álmodozni?
– Mondjuk, hogy igen, de nem álmodozom sokat.
Mi az, amit soha az életben nem tennél meg?
– Nem használnék kemény drogokat.
Három dolog, melyek nélkül nem tudnál megenni?
– Sport, barátok, család.
Miért vagy hálás?
– Hogy nem kell háborúra ébrednem.
Mi tesz boldoggá?
– A barátaim.

GARDEV DÓRA

Ki bolgár a családobban?
– Apukám.
Hol születettél?
– Budapesten.
Írd le egy szóval, mit jelent számodra Bulgária!
– Egy szóval – Bulgária számomra a szépséget jelenti.
Melyik a kedvenc zugod Bulgáriában? Írd le három szóval!
– Kedvenc zugom Bulgáriában a nagymamám háza. Kellemes és otthonos.
Ott mindig otthon érzem magam.
Melyik a kedvenc bolgár versed?
– A Hadzsi Dimitar Hriszto Botevtől.
Melyik bolgár ünnepet kedveled a legjobban és miért?
– A Baba Martát a martenicák miatt.
Mit választottál hivatásodul?
– Még nem választottam.
Mondj valamit magadról három szóban!
– Barátságos beállítottságú, introvertált.
Szeretsz álmodozni?
– Igen.
Szeretsz táncolni?
– Nem.
Három dolog, melyek nélkül nem tudnál megenni?
– A családom, a barátaim és a zene.
Miért vagy hálás?
– A családomért.
Mi tesz boldoggá?
– A barátaim.

С КАКВО ЩЕ ЗАПОМНЯ БЪЛГАРСКОТО УЧИЛИЩЕ

Георги Стефанов: Да живееш в град като Буганеща е вълнуващо приключение, но сред шума на забързаното ежедневие и чуждия език, човек лесно може да загуби частица от себе си. За мен българското училище се превърна в онова „островче“, където времето спира, а родината става осезаема. Когато погледна назад, знам, че ще го запомня не просто като класна стая, а като мястото, което съхрани българското в мен. Няма да забравя чувството, когато попаднах там за пръв път. Бях съвсем малък – втори клас. Току що пристигнал в Унгария, не знаех какво става с мен и как ще живеем тук. Бях самотен и объркан. И тогава се срещнах с госпожа Веселина. Госпожа Веси – за мен тя е олицетворение на българското училище в Буганеща. Всичко там свързвам с нея. Много спокоен бях с нея, всичко можех да ѝ разкажа, да ѝ доверя, винаги ме разбираше, много ме обича и сега, и тогава, все ми помагаше, следеше ме да не падна и през всичките години ми беше една от най-големите опори в Унгария. Нежна, подкрепяща, никога не викаше, но и не ни оставяше да се разсейваме в часовете и винаги на тържествата ме прееръщаше и се снимаше с мен. Толкова е грижовна, мила и добра, че не мога да не спомена за нея в това есе. Тя е в основата и е съвсем различна от учителите в България, на които бях попадал докато учех там.

На второ място, ще запомня звука на българската реч! Тогава тези следобеди някак сякаш руският оставаше през вратата. Тук разбрах, че езикът не е просто средство за общуване, а ключ към нашата история и идентичност. Никога няма да забравя гордостта, когато за първи път прочетох гладко текст на български или когато научих значението на някоя старинна дума, която баба ми използва у дома.

Особено място в сърцето ми заемат празниците и традициите. Българското училище в Буганеща превръщаше всеки празник в истинско тържество. Тези моменти ме научиха, че българската култура е жива и цветна, независимо на колко хиляди километра се намираме от София, Пловдив или Варна.

Не по-малко важни са приятелствата. В неделното училище срещнах деца, които изпитват същите трудности и радости като мен – деца, които са разделени между две култури. Заедно споделяхме не само чиновете, но и мечтите си. Най-близък бях с Нори, също много се радвах и на Христо и Моника, кошто също като мен гойдоха от България. Учителите ни пък бяха нашите духовни будители в чужбина! Те ни предаваха любовта към България с търпение и усмивка, напомняйки ни, че корените ни са дълбоки и здрави. Постоянно се грижеха да участваме във всякакви конкурси, осигуряваха ни всичко необходимо, само и само да вървим напред. Помня и многото екскурзии, въпреки, че все нямах възможност да ходя. Пазя си всички снимки и имам хубави спомени. Пазя с гордост и снимките си със съучениците и президента Румен Радев, който се снима с нас специално, когато гойде в Буганеща за откриването за новата българска сграда в двора до българската църква.

В крайна сметка, ще запомня българското неделно училище като моя мост към дома. То ми даде самочувствието

да казвам „Аз съм българин“. Благодарение на него разбрах, че родината не е само географско понятие, а вътрешно състояние, което носиш със себе си, където и да отидеш.

Когато след години се сетя за Буганеща, пред очите ми първо ще е уютният етаж на нашето училище на „Байза“, ще чуя българската музика от всички наши празници, песента за крокодила, който си мие зъбите и ще усетя онази топла атмосфера, която ме караше да се чувствам винаги „у дома“.

На прага на моето завършване на българското училище в Буганеща, искам да кажа от сърцето си:

Благодаря, госпожо Веси!

Благодаря, скъпи учители Елена, Еми, Ваня, Мария и всички останали! Благодаря Ви за търпението, всеотдайността и грижите!

Дора Гаргев: Аз много по-късно се озовах в света на българското училище, отколкото моите съученици. На 2 септември 2024 година. Малко се страхувах, но по-скоро бях развълнувана. Не след дълго разбрах, че няма от какво да се притеснявам, защото това е една изключително мила и дружелюбна среда. Оттогава, благодарение на училището, аз получих много нови неща. Учителката ми винаги беше готова да ми помогне, за което съм ѝ много благодарна. Без нейна помощ нямаше да мога да се подготвя за матурата по български език. Освен това се запознах с много нови хора, с които станахме добри приятели. С тях имам незабравими спомени от екскурзията до Пампорово. Благодарение на тях и часовете винаги преминаваха в добро настроение.

Българското училище внесе цвят в сивото ми ежедневие.

Еркан Абгурахим Мехмег: Българското училище ще остане завинаги в спомените ми. То не е просто място, където учим уроци, а място, където се чувстваме като едно семейство. Всеки четвъртък, когато отивах в училище, знаех, че ме очаква нещо интересно и полезно.

В българското училище научих много за българския език, историята и традициите. Научих се да чета и пиша по-добре на български език и да изразявам мислите си по-ясно. В часовете по литература четяхме различни текстове и говорехме за тях, което ми помогна да разбирам по-добре написаното.

Най-важни за мен обаче са хората. Учителите винаги бяха добри, търпеливи и готови да помагат. Те ни обясняваха уроците спокойно и ни подкрепяха. Съучениците ми също направиха училището по-приятно място. Заедно учехме, разговаряхме и си помагахме.

Ще запомня и лагерите, в които участвахме. Те бяха много хубави и интересни. По време на лагерите научихме нови неща, забавлявахме се и прекарвахме време заедно. Тези моменти ме накараха да се чувствам по-близо до българската култура.

Българското училище ми даде знания, приятелства и хубави спомени. То ме научи да обичам българския език и да се гордея с това, че съм част от българската общност. Затова винаги ще го помня с благодарност.

MIRE FOGOK EMLÉKEZNI A BOLGÁR ISKOLÁBÓL

Sztefanov Georgi: Egy Budapesthez hasonló városban élni izgalmas kaland, de a rohanó hétköznapi és az idegen nyelv zajában az ember könnyen elveszíthet valamit önmagából. Számomra a bolgár iskola lett az a kis „sziget”, ahol megáll az idő, és érezni a haza jelenlétét. Visszatekintve tudom, hogy nem csupán úgy fogok emlékezni rá, mint osztályteremre, hanem mint a helyre, amely megőrizte bolgárságomat. Soha nem felejttem el az érzést, amikor először jártam ott. Egészen kicsi voltam még, második. Nemrég érkezünk Magyarországra, nem tudtam, mi történik velem és hogy fogunk itt élni. Magányos voltam és zavarodott. S akkor találkoztam Veszelina tanárnővel. Veszi tanárnő – számomra ő a budapesti bolgár iskola megtestesítője. Mindent őhozzá kötök vele kapcsolatban. Vele nagyon nyugodt voltam, mindent elmesélhettem neki, megbízhattam benne, mindig megértett, nagyon szeretett akkor és most is, mindig segített, figyelt, hogy el ne bukjam, s a hosszú évek során ő volt az egyik legfontosabb támaszom Magyarországon.

A második helyen a bolgár beszéd hangjára emlékszem majd! Itt érttettem meg, hogy a nyelv nem csupán a kommunikáció eszköze, hanem történelmünk és identitásunk kulcsa is. Sosem felejttem el, milyen büszke voltam, amikor először sikerült folyékonyan elolvasnom egy bolgár szöveget, vagy amikor megtanultam egy-egy régies szó jelentését, melyet a nagymamám használ odahaza.

Különleges helyet foglalnak el a szívemben az ünnepek és a hagyományok. A budapesti bolgár iskola minden ünnepet igazi eseménnyé varázsolt. E pillanatok tanítottak meg rá, hogy a bolgár kultúra eleven és színes, függetlenül attól, hány ezer kilométerre vagyunk Szófiától, Plovdivtól vagy Várnától.

Nem kevésbé fontosak a barátságok. A nyelvoktató iskolában olyan gyerekekkel találkoztam, akik ugyanazokat a nehézségeket és örömöket élik át, mint én – gyerekekkel, akik két kultúra között őrlődnek. Nem csak a padokon, hanem az álmainkon is osztoztunk. A legközelebb Nóri állt hozzám, de nagyon örültem Hrisztónak és Monikának is, akik hozzám hasonlóan Bulgáriából jöttek. Tanáraink pedig szellemi irámutatóink voltak a hazától távol! Türelemmel és mosollyal adták át nekünk a Bulgária iránti szeretetet, emlékeztetve, hogy gyökereink mélyek és erősek. Mindig gondoskodtak róla, hogy mindenféle versenyen részt vehessünk, biztosítottak számunkra mindent, ami csak szükséges volt az előmenetelünkhöz. Emlékszem a sok kirándulásra is, bár gyakran nem volt lehetőségem menni. Megőriztem minden képet és szép emléket. Büszkén őrzöm az iskolatársaimmal és Rumen Radev elnökkel készült fényképeket is, aki külön velünk is lefényképezkedett , mikor Budapestre látogatott az új bolgár épület megnyitójára a bolgár templom melletti telken.

Összességében úgy fogok emlékezni a bolgár nyelvoktató iskolára, mint hídra, mely az otthonomhoz kötött. Neki köszönhetően mondhatom büszkén: „Bolgár vagyok”. Neki köszönhetően érttettem meg, hogy a haza nem csupán földrajzi fogalom, hanem belső állapot, melyet magunkban hordozunk, bárhová is megyünk.

Amikor évek múlva visszagondolok Budapestre, először a „Bajzán” lévő iskolánk meghitt emelete jelenik majd meg a sze-

mem előtt, hallani fogom a bolgár zenét, mely minden ünnepünkön felcsendült, a dalt a fogát mosó krokodilról, s érezni fogom azt a barátságos légkört, amelynek köszönhetően mindig otthon éreztem magam.

A budapesti bolgár iskolából való elballagásom küszöbén szeretném szívből kimondani:

Köszönöm, Veszi tanárnő!

Köszönöm, drága tanárnőink, Elena, Emi, Vanja, Maria és mindenki más! Köszönet a sok türelemért, odaadásért és gondoskodásért!

Tisztelettel, szeretettel és hálával: Sztefanov Georgi, 12. osztály.

Gardev Dóra: Én jóval később csöppentem a bolgár iskola világába, mint a társaim: 2024. szeptember 2-án. Egy kicsit félttem, de inkább izgatott voltam. Hamar kiderült, hogy nincs miért aggódnom, mert ez egy rendkívül kedves és barátságos közeg. Azóta az iskolának köszönhetően sok új dolgot tanultam. Tanárnőm mindig segítőkész volt hozzám, amiért nagyon hálás vagyok neki. Az ő segítségével nélkül nem tudtam volna felkészülni a bolgár nyelvi érettségire. Emellett sok új embert ismertem meg, akikkel jó barátok lettünk. Felejthetetlen közös emlékeim vannak velük a pamporovói táborból. Nekik köszönhetően az órák mindig jó hangulatban teltek.

A bolgár iskola színt vitt szürke hétköznapiimba.

Mehmed Erkan Abdurrahim: A bolgár iskola örökre az emlékeimben marad. Olyan hely, ahol nem csupán leckéket tanulunk, hanem egy családnak is érezzünk magunkat. Minden csütörtökön, amikor elmentem oda, tudtam, hogy valami érdekes és hasznos vár rám.

A bolgár iskolában sokat tanultam a bolgár nyelvről, történelemről és hagyományokról. Megtanultam jobban írni-olvasni, a gondolataimat világosabban kifejezni bolgárul. Az irodalom-órákon különféle szövegeket olvastunk és beszélgettünk róluk, ami segített jobban megértenem a leírtakat.

Számomra azonban a legfontosabbak az emberek. Tanáraink mindig jóindulatúak, türelmesek és segítőkészek voltak. Nyugodtan elmagyarázták a leckét és támogattak. Diáktársaim szintén kellemesebb helyé tették az iskolát. Együtt tanultunk, beszélgettünk, segítettük egymást.

Nem felejttem el a táborokat sem, melyeken részt vettem. Nagyon jók és érdekesek voltak. A táborok folyamán új dolgokat tanultunk, szórakoztunk és együtt voltunk. E pillanatok révén közelebb éreztem magam a bolgár kultúrához.

A bolgár iskola tudást, barátságokat és szép emlékeket adott. Megtanított szeretni a bolgár nyelvet, és büszkének lenni arra, hogy a bolgár közösséghez tartozom. Ezért mindig hálával gondolok majd rá.

ДЪОРД СОНДИ ПРАЗНУВА СВОЯ 80 ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ

Роген е на 15 март 1946 г. във Феферниц, Австрия, завършва унгарска и българска филология в Буганеща.

Превел е над 11 000 страници проза, 17 000 стиха от българската поезия (над 400 автора), между които „Записки по българските въстания“ от Захари Стоянов, „Баї Ганьо“ от Алеко Константинов, възрожденска проза от Паусий го Ботева, „Антихрист“ на Емилиян Станев, „Диви разкази“ на Николаї Хайто̀в, стихосбирки от Блага Димитрова, Биньо Иванов, Николаї Кънчев, Екатерина Йосифова. Автор е и на две стихосбирки, написани от него на български език. Дьорг Сонди е доктор хонорис кауза на Великотърновския университет и на Нов български университет.

Участвал е в съставянето на много от изданията на Българското републиканско самоуправление и на безброй антологии в Унгария и в България. Години наред е бил член на редколежията на двуезичното списание за култура и обществен живот „Хемус“, основано от Дружеството на българите в Унгария през 1991 година. В продължение на десет години е бил отговорен редактор за българска литература в Издателство „Европа“ в Буганеща. Спикърът с отличията, които е получил и от двете държави, е дълъг. Носител е на орден „Кирил и Методий“ и почетен знак на Българската академия на науките за приноса му в изследванията по българистика и в развитието на културните връзки между Унгария и България. През 2021 година е отличен с Кръст със звезда (гражданска степен на Унгарския орден за заслуги).

Тази година Дьорг Сонди получи международната награда „Пеньо Пенев“, която се връчва за принос в българската поезия и литература. Според глумите на писателката Здравака Евтимова Международната награда на Дьорг Сонди е толкова категорично силна, че българите могат да се гордеят, че удостояват такъв човек и такъв творец с тази награда.

NYOLCVAN ÉVES LETT SZONDI GYÖRGY

Szondi György 1946. március 15-én született az ausztriai Feffernitzben.

Budapesten végzett magyar-bolgár szakon. Több mint 400 szerző mintegy 11 ezer oldalnyi prózáját és 17 ezer verssorát fordította magyarra, köztük Zahari Sztojanov Feljegyzések a bolgár felkelésről és Aleko Konsztantinov Baj Ganyo című művét, Újjászületés-kori prózát Pajszijtól Botevig, Emilijan Sztanev Az Antikrisztus című regényét, Nikolaj Hajtov Szilaj elbeszéléseit, valamint Blaga Dimitrova, Binyo Ivanov, Nikolaj Kancsev és Ekaterina Joszifova versesköteteit. Két saját verseskötete is megjelent bolgár nyelven. A Veliko Tarnovái Egyetem és az Új Bolgár Egyetem tiszteletbeli doktora.

Részt vett a Bolgár Országos Önkormányzat sok kiadványa, valamint számtalan antológia előkészítésében Magyarországon és Bulgáriában egyaránt. Éveken át volt a Magyarországi Bolgárok Egyesülete által 1991-ben alapított Haemus kétnyelvű kulturális és közéleti folyóirat szerkesztőbizottságának tagja. Tíz éven át volt bolgár irodalmi felelős szerkesztő a budapesti Európa Kiadónál. Hosszú lenne felsorolni mindazon díjakat, amelyekben a két ország részesítette. Elnyerte a Cirill és Metód érdemrendet, valamint a Bolgár Tudományos Akadémia kitüntetését a bulgarisztikai kutatásokhoz és a magyar-bolgár kulturális kapcsolatok fejlődéséhez való hozzájárulásáért. 2021-ben a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjének polgári tagozatával jutalmazták.

Szondi György idén elnyerte a bolgár költészethez és irodalomhoz való hozzájárulásért odaítélt Penyo Penev Nemzetközi Irodalmi Díjat. Zdravka Evtimova író nő szavai szerint Szondi György érdemei annyira vitán felül állnak, hogy a bolgárok büszkék lehetnek rá, hogy egy ilyen embert és ilyen művészt tüntethetnek ki e díjjal.

ДЪОРД СОНДИ: МОЖЕ ВИ

Размисли на преводача

Милите глуми! Най-коварните измамници на човека. Мислиш едно, а излиза друго – още повече ако не говориш на родния си език, когато се колебаеш в тънностите.

Но: не съдете човека по говора. Може пасивно да владее езика вгън кости. Когато превежда, да кажем.

Нека ви изгам някой от моите кусури. Моля да не ми ги връзвате – като куцюзлията аз куцукам сега из непроходимите български езикови гебри.

Признавам, малко глуповичко звучи тук като казвам: едностранното верую, което следвам е честност – и в превода. И при превеждането.

И добавям: колко пъти съм преу-преждавал моите, щом някой повтаря искрен съм, честна гума – да внимавам с него. И то сега и аз. Но няма да го повтарям.

ИЗТОЧНИК ХЕМУС 1996/3-4

СЛОВОТО, КОЕТО ОЖИВЯВА

На 23 април – Световен ден на книгата и авторското право – в Галерия „Мажаров“ към Българския културно-образователен център в гр. Буганеща се състоя премиерата на алманаха „Словото, което оживява“. Събитието събра млади автори, преподаватели и гости, обединени от любовта към книгата и българското слово.

Официален гост беше г-жа Светла Къосева – председател на Комисията по образование към Българското републиканско самоуправление. Участие взеха също г-р Кристина Менхарт от Университет ЕЛТЕ и менторът на творческия екип г-н Тошо Дончев. Инициативата беше представена от г-жа Виолета Янушева, председател на Асоциация „Българска словесност“.

Алманахът включва творби на млади автори от Буганеща: Ага Рагу Попова (15 г.), Ализ Кръстев (15 г.), Натали Мусев (15 г.), Виктория Катона (16 г.), Алекс Рагу Попов (17 г.), Георги Стефанов (17 г.), Фани Форго (21 г.) и Ангела Начева (23 г.). Със своите текстове те показват зрялост, искреност и силно присъствие на младия глас.

В рамките на премиерата бе обявена и благотворителната инициатива „Млади гласове с кауза“. Директорът на Българското училище и гермска градина г-жа Ваня Коморова съобщи, че събраните средства ще бъдат използвани за разширяване на читателския кът в училището.

Премиерата се превърна в празник на словото и доказателство, че младите творци уверено заемат своето място в културния живот на общността.

Организатори на събитието бяха Българско републиканско самоуправление, Българско училище и гермска градина, гр. Буганеща и Асоциация „Българска словесност“ – гр. София.

A SZÓ, MELY ÉLETRE KELT

Április 23-án, a könyv és a szerzői jogok világnapján a budapesti Bolgár Oktatási és Kulturális Központ Mazsaroff Galériájában rendezték meg a Szó, mely életre kelt címet viselő almanach bemutatóját. Az eseményen ifjú szerzők, oktatók és vendégek gyűltek össze a könyvek és a bolgár szó iránti szeretettől vezetve.

A rendezvény hivatalos vendége volt Kjoszeva Szvetla, a Bolgár Országos Önkormányzat Oktatási Bizottságának elnöke. Szintén részt vett dr. Menyhárt Krisztina, az ELTE oktatója, valamint az alkotói csapat mentora, Doncsev Toso is. A kezdeményezést a Bolgár Irodalmi Társaság elnöke, Violeta Januseva mutatta be.

Az almanach a következő fiatal budapesti szerzők műveit foglalja magában: Rádi-Popova Ada (15), Krasztev Aliz (15), Muszev Natali (15), Katona Viktória (16), Rádi-Popov Alex (17), Sztefanov Georgi (17), Forgó Fanni (21) és Nacseva Andrea (23). Szövegeik érettséget, őszinteséget és a fiatal hang erős jelenlétét sugározzák.

A premier keretein belül meghirdetésre került az „Ifjú hangok a jó ügyért“ című jótékonyági kezdeményezés is. A Bolgár Iskola és Óvoda igazgatója, Kotorova Vanya bejelentette, hogy a befolyt összeget az iskola olvasósarkának kiszélesítésére fogják felhasználni.

A premier az irodalom valóságos ünnepe alakult, és bizonyította, hogy az ifjú alkotók joggal követelnek helyet maguknak a közösség kulturális életében.

Az esemény a Bolgár Országos Önkormányzat, a budapesti Bolgár Iskola és Óvoda, valamint a szófiai Bolgár Irodalmi Társaság szervezésében került megrendezésre.

ПРАЗНИК ВЪВ ФЕЛШОЖОЛЦА

На 4 март в замъка Барчай местната българска общност организира тържество по случай Деня на освобождението на България и традиционното посрещане на пролетта.

След тържествените речи се състоя церемония по полагане на венци пред Паметника на българския градинар в градината на замъка.

На честването, организирано по инициатива на Българското самоуправление в Мишколц, тържествена реч произнесе кметът на Фелшожолца, Тамаш Сарка. В нея той подчерта, че градът има силна, добре функционираща българска общност, която цени българските традиции.

На празника слово произнесе и Янош Вълчев, председател на Българското самоуправление в Мишколц и заместник-председател на Българското републиканско самоуправление.

АНАСТАСИЯ КАРАМАРИНОВ

ÜNNEPSÉG FELSŐ- ZSOLCÁN

Bulgária felszabadulásának napja és a hagyományos tavaszköszöntés alkalmából tartott ünnepséget a helyi bolgár közösség március 4-én Felsőzsolcán a Bárcazy kastélyban.

Az ünnepi beszédekét követően koszorúzásra került sor a kastély kertjében lévő Bolgárkertész- emlékműnél.

A Miskolci Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat kezdeményezésére tartott megemlékezésen ünnepi beszédet mondott Szarka Tamás, Felsőzsolca Város polgármestere, aki kiemelte, hogy egy erős, jól működő bolgár közösség van városunkban, amely ápolja a bolgár hagyományokat.

Az ünnep alkalmából beszédet mondtak Miskolc Város Bolgár Nemzetiségi Önkormányzata képviselő-testületének tagjai és Valcsev Ivanov János, a Bolgár Országos Önkormányzat alelnöke.

KARAMARINOV ANASZTÁZIA

ВАЖНО!

FELHÍVÁS!

Всеки, който би желал да се освободи навреме за събитията на Българското републиканско самоуправление, Дружеството на българите в Унгария и Българската православна община, да изпрати своя имейл на адреса на Българското републиканско самоуправление bolgonk@bul.hu. По електронната поща ще Ви информираме за актуалните събития.

Очакваме Вашите имейли!

Kérünk mindenkit, aki szeretne a Bolgár Országos Önkormányzat, a Magyarországi Bolgárok Egyesülete és a Magyarországi Bolgár Ortodox Egyház minden eseményéről értesülni, küldje el e-mail címét a Bolgár Országos Önkormányzatnak a bolgonk@bul.hu e-mail címre. A levelezőlistán mindenkit értesítünk a legfrissebb eseményekről.

Várjuk az e-mail címeiket!

Дружество на българите в Унгария
Magyarországi Bolgárok Egyesülete
1097 Bp., Vágóhíd u. 62. · tel.: +36 (1) 216-6560
<http://www.bolgaregyesulet.hu/>

Българско републиканско самоуправление
Bolgár Országos Önkormányzat
1097 Bp., Fehér Holló utca 8. · tel.: +36 (1) 216-4210

Столично българско самоуправление
Fővárosi Bolgár Önkormányzat
1097 Bp., Fehér Holló utca 6. · tel.: +36 (1) 216-4210

Български културен институт
Bolgár Kulturális Intézet
1061 Bp., Andrásy út 14. · tel.: +36 (1) 269-4246

Посолство на Република България в Унгария
Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
1062 Bp., Andrásy út 115.
tel.: +36 (1) 322-0836, +36 (1) 322-0824

Български застъпник в парламента
Bolgár Nemzetiségi Szószóló
1358 Bp., Széchenyi rkp. 19 · tel.: +36 (1) 441-5435

Българска православна църква
„Св. Кирил и Методиј“
Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templom
1097 Bp., Vágóhíd u. 15.
tel.: +36 (1) 216-4211

Българско училище и детска градина
Bolgár Iskola és Óvoda
1097 Bp., Fehér Holló utca 8.
tel.: +36(20)326-6755 (iskola)
tel.: +36(20)250-7399 (óvoda)

Български културен център,
изследователски институт и библиотека
Bolgár Kulturális Központ,
Kutatóintézet és Könyvtár
1097 Bp., Fehér Holló utca 8.
tel.: +36 (1) 216-4210

Унгаро-българска стопанска камара
Magyar-Bolgár Gazdasági Kamara
1092 Bp., Ráday u. 33/a. · tel.: +36 (30) 655-9589
www.hbcc.eu

Издание на **БЪЛГАРСКОТО РЕПУБЛИКАНСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ**

РЕДАКЦИЯ

Габриела Хаджикостова (главен редактор),
Кирил Наг, Йордан Тотюнкоф

– 1097 Будапеща, ул. Фехер Холо 8., +36 (1) 216 4210

ОТГОВОРЕН ИЗДАТЕЛ

г-р Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Унгарското правителство, на Българското самоуправление в Йожефварош, Българското национално самоуправление в Сигетсентмиклош и Българското самоуправление във II район на Будапеща

A BOLGÁR ORSZÁGOS ÖNKORMÁNYZAT kiadványa

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

Hadzsikosztova Gabriella (főszerkesztő), Nagy Kiril,
Tütütkov Jordan

– 1097 Budapest, Fehér Holló utca 8., +36 (1) 216 4210

FELELŐS KIADÓ

dr. Muszev Dancso

Megjelenik Magyarország Kormánya, a Józsefvárosi Bolgár Önkormányzat, Szigetszentmiklós Város Bolgár Nemzetiségi Önkormányzata és a II. Kerületi Bolgár Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098

NYOMDAI KIVITELEZÉSÉRT FELELŐS

FesztNet Kft.

DESIGN ÉS NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS

Ruszev Dimitar

A kulturális rendezvényeink és táboraink támogatója:

Ресторант Булгарден

Bulgarden Étterem

1097 Bp., Fehér Holló utca 6.

bulgarden.hufoglalas@bulgarden.hu

tel.: +36 (70) 520-9068

МАЙ 2026

24.05 (неделя)
24 май

10.00 **Света Божествена литургия**

12.00 **Програма в двора на храма**
с участието на деца от Българската детска градина и училище.

след **Фолклорна програма**

13.00 с участието на българските танцови състави и оркестри в Унгария.

място

Български православен храм
„Св.св. Кирил и Методий“
1097 Будапеща, ул. „Вагохид“ № 15.

При лошо време празникът ще се състои в Българския културен дом.

2026 MÁJUS

05.24 (vasárnap)
Május 24

10.00 **Ünnepi istentisztelet**

12.00 **Kulturális program** a templomkertben a a bolgár óvodások és a bolgár Iskola diákjai részvételével.

13.00 **Folklórműsor** a magyarországi bolgár néptáncgyűttesek és zenekarok részvételével.

HELYSZÍN

Szent Cirill és Szent Metód
Bolgár Ortodox Templom
1097 Budapest, Vágóhíd utca 15.

Rossz idő esetén az ünnepség a Bolgár Művelődési Házban lesz megtartva.

ЮНИ 2026

02.06 | 11.00 (вторник)
Погнасяне на венци през паметника на Бомев

място

Български културен дом
1097 Будапеща, ул. „Вагохид“ № 62.

2026 JÚNIUS

06.02 | 11.00 (kedd)
A Botev-szobor megkoszorúzása

HELYSZÍN

Bolgár Művelődési Ház
1097 Budapest, Vágóhíd u. 62.